

BASHKIA BERAT

Proces-verbal

DËGJESA PUBLIKE E DYTË PËR HARTIMIN E

PLANIT TË PËRGJITHSHËM VENDOR TË TERRITORIT TË BASHKISË BERAT

Në datën 02.12.2015 ora 11.00 pranë Pallatit të Kulturës Berat u zhvillua dëgjesa publike e dytë për hartimin e Planit të Përgjithshëm Vendor të territorit të Bashkisë Berat.

Duke u bazuar në Ligjin nr. 115/2014 datë 31.7.2014 “Për ndarjen administrative - territoriale të njësive të qeverisjes vendore në Republikën e Shqipërisë”, dhe Ligjin nr. 107/2014 “Për Planifikimin dhe zhvillimin e territorit”.

Plani i Përgjithshëm Vendor do të hartohet nga Bashkia Berat me mbështetjen teknike të Projektit PLGP të Agjencisë së Shteteve të Bashkuara për Zhvillim Ndërkombëtar dhe Co-PLAN, Instituti për Zhvillimin e Habitatit.

Nisma për hartimin e Planit të Përgjithshëm Vendor është miratuar nga Këshilli i Bashkisë Berat me vendim Nr.31, datë 30.09.2015. Dëgjesa publike e parë është zhvilluar në datën 16.10.2015 pranë Bashkisë Berat.

Dëgjesa publike e dytë u zhvillua në lidhje me hartimin e relacionit të Strategjisë së Zhvillimit të Territorit të Bashkisë Berat.

Pjesëmarrës në këtë degjesë ishin: Nënkyetari i Bashkisë Berat Z. Bledar Blana, përfaqësues të PLGP/Co-PLAN, përfaqësues nga AKPT si dhe banorë të Bashkisë Berat.

Takimi u hap me fjalen përshëndetëse të N/kryetarit të bashkisë i cili kryeu një përbledhje të gjithë hapave të ndjekur në lidhje me PPV. U vijua me prezantimin e materialit të përgatitur nga përfaqësuesit e PLGP/Co-PLAN. Ku u trajtuan tema të ndryshme si: pozicionimi i Bashkisë Berat, policentrizmi, përdorimi i tokës, infrastruktura, demografia, mirëqënia sociale, punësimi, arsimi dhe shëndetësia. Zhvillimi ekonomik rural u trajtua specifisht, duke evidentuar produktivitetin, llojin e bizneseve dhe fermave për njësitë Velabisht, Sinjë, Roshnik dhe Otlak.

U krye një analizë e gjithë territorit të Bashkisë jo vetëm në nivel informativë por duke shkuar deri te pritshmeritë.

Komente

Tashmë territori i bashkisë popullohet në mbi 60% me zonë urbane dhe pjesa tjetër në zonën rurale megjithëse sipërfaqja urbane është shumë më e vogel së ajo urbane.

Kjo analizë më e detajuar u shpreh edhe në formen e analizës SWOT ku gjithkush mund të behet totalisht dhe aktivisht pjesëmarrës në lidhje me pikat e dobëta, të forta mundësите dhe kërcënimet. Vëmëndje dhe diskutim hapi çështja e rrjeteve rrugore.

Domosdoshmëria për unazën e qytetit është e pashmangshme. Në skemen e rrjetit rrugor jepen jo vetëm rrugët e aksesueshrme sot por edhe mundësите që ofrohen me rruget lokale dhe kombëtare.

Problemet kryesore qe ngriten pjesëmarrësit ishin:

1. Materiali duhet të plotësohet me të dhëna rreth ish-komunës Roshnik e cila mbart resurse të pamohueshme jo vetëm natyrore pasi:
 - Qafe Dardha është një pikë afér qytetit dhe rrëzë malit të Tomorit.
 - Ujvara e Sotirës, vend shumë piktoresk dhe i vizitueshëm për të gjithe.

Grupi i punës: Disa nga këto aspekte dhe asete, si p.sh. Ujëvara e Sotirës, dalin jashtë kufijve administrativë të Beratit. Të dhënat e përdorura në strategji janë ato që ka Bashkia dhe institucionet në varësi të saj, që kanë dhe vënë në dispozicion Ministritë e linjës dhe institucionet në varësi të tyre dhe INSTAT.

- Fond i konsiderueshem agrikulture, fiku i Roshnik i licensuar përtej kufijve të vendit.

Grupi i punës: Komenti është marrë në konsideratë dhe u përfshi në material në kapitullin III, Objektivat Strategjikë dhe Programet. Një ndër objektivat është promovimi dhe zhvillimi i bujqësisë në njësinë Roshnik.

2. Unaza e qytetit

- Në planin rregullues të 1983 kemi një gjurmë të kësaj unaze nga kodrat lindore të qytetit. Në PPV të vitit 2012 kemi dy gjurmë të unazës së qytetit jo vetëm nga kodrat apo ullishtja lindore por edhe nga Kodra Partizani (Goricë) nëpërmjet një tuneli. Të dy variantet janë ende të diskutueshme për qytetin.

Grupi i punës: Komenti është marrë në konsideratë dhe u përfshi në material në kapitullin III, Objektivat Strategjikë dhe Programet. Objektivi trajon fuqizimin e aksesit brenda territorit të bashkisë dhe ndërlidhjes mes vendbanimeve e me kufitarët dhe rajonin dhe propozon ndërtimin e *Bypass-it* të qytetit. Sa i përket detajeve të gjurmës dhe rregullave mbi vijën e ndërtimit të Unazës, këto janë subjekti i planit të infrastrukturave, për t'u përgatitur në vijim të hartimit të dokumentit të Planit të Përgjithshëm Vendor të territorit të Beratit.

Në fund të takimit të gjithe pjesëmarrësit konfirmuan pjesëmarrjen dhe vendosën kontaktet e tyre për çdo takim tjetër.

Mbajtësi i protokollit
Ing. Valentina Zotkaj

BASHKIA BERAT

Proces-verbal

DËGJESA PUBLIKE E TRETË PËR HARTIMIN E

PLANIT TË PËRGJITHSHËM VENDOR TË TERRITORIT TË BASHKISË BERAT

Në datën 15.01.2016 ora 11.00 pranë Pallatit të Kulturës Berat u zhvillua dëgjesa publike e tretë për hartimin e Planit të Përgjithshëm Vendor të territorit të Bashkisë Berat.

Duke u bazuar në Ligjin nr. 115/2014 datë 31.7.2014 “Për ndarjen administrative - territoriale të njësive të qeverisjes vendore në Republikën e Shqipërisë”, dhe Ligjin nr. 107/2014 “Për Planifikimin dhe zhvillimin e territorit”.

Plani i Përgjithshëm Vendor do të hartohet nga Bashkia Berat me mbështetjen teknike të Projektit PLGP të Agjencisë së Shteteve të Bashkuara për Zhvillim Ndërkombëtar dhe Co-PLAN, Institut i Zhvillimin e Habitatis.

Nisma për hartimin e Planit të Përgjithshëm Vendor është miratuar nga Këshilli i Bashkisë Berat me vendim Nr.31, datë 30.09.2015.

Takimi i sotëm kishte një pjesëmarrje më të gjërë, jo vetëm banore të qytetit të Beratit por edhe të njësive administrative.

Në këtë takim merrnin pjesë Kryetari i Bashkise Z. Petrit Sinaj, përfaqësues të PLGP/Co-PLAN, përfaqësues të grupit të hartimit të PPV, përfaqësues të AKPT si dhe përfaqësues të institucioneve lokale. Kryetari i Bashkisë në fjalën e tij u përqëndrua fillimisht mbi gjendjen e territorit të ri të bashkisë së Beratit, situatën problematike si dhe koston e rehabilitimit për të gjitha ndërhyrjet e pakontrolluara por tashmë të legalizuara apo të hipotekuara.

Plani i Përgjithshëm Vendor është plani i të gjithëve duke na shërbyer secilit prej nesh, por e rendësishme është që të kemi një plan sa më të qëndrueshëm duke shërbyer sot dhe në vitet në vijim.

Nëpërmjet këtij plani do të arrijme të kemi një urbanizim të kontrolluar për të përdorur në mënyrë të drejtë hapsirën urbane dhe atë mjesitore. Në fund të fjales së tij, Kryetari i Bashkise edhe njëherë ftoi të gjithë banorët e Bashkisë Berat për të qënë pjesëmarrës sa më aktiv në të gjitha takimet apo dëgjesat e organizuara për PPV apo dokument tjetër.

Më pas Z. Zenel Bajrami në emër të grupit të punës paraqiti draft strategjinë territoriale duke u përqëndruar kryesisht:

- Analiza
- Pozicioni Strategjik
- Policentrizmi
- Koridoret kryesore (Koridori VIII, Koridori Blu , Koridori Veri / jug dhe Koridori natyror)
- Perdorimi i tokes
- Mjedis
- Tendencat e zhvillimit
- Vizioni
- Objektivat dhe programet strategjike te zhvillimit.

Për sa i takon tendencave dhe zhvillimit u bë një paraqitje vetëm për pjesën e qytetit Berat. Ku zhvillimi u tij u pa i ndarë në disa pole zhvillimi. Më pas takimi vazhdoi me pyetje dhe diskutime rrith materialit.

Problemet kryesore qe ngriten pjesëmarrësit ishin:

Z.Stavri Bode shfaqi interes në faktin se kur banorët e Bashkise Berat do t'i kenë të realizuara projektet e paraqitura.

Pjesë e materialit "Strategjia e Zhvillimit te Territorit" do të jenë edhe burimet e financimit të cilat do të jenë nga donatore apo nga Bashkia e Beratit.

Grupi i punës: Në kapitullin V, Plani i Veprimit për çdo program është përcaktuar dhe një asfat kohor. Sigurisht, zbatimi varet nga mjetet financiare të bashkisë pas miratimit të Strategjisë.

Vazhdon të ngelet problem për qytetin *bypassi-i* i cili edhe në këtë takim pati një paraqitje për të dy variantet duke theksuar anët pozitive dhe mangësite që mund të ketë secili. Çështje e trajtuar nga Z. V.Cela përfaqësues i shoqërisë civile.

Grupi i punës: Komenti është marrë në konsideratë dhe u përfshi në material në kapitullin III, Objektivat Strategjikë dhe Programet. Objektivi trajon fuqizimin e aksesit brenda territorit të bashkisë dhe të ndërlidhjes mes vendbanimeve e me kufitarët dhe rajonin dhe propozon ndërtimin e *Bypass-it* të qytetit.

U kërkua në këtë takim që t'i kushtohej vëmëndje edhe njësive administrative, integrimit të tyre dhe krijimit të hapsirave të nevojshme për zhvillimin e aktiviteteve të ndryshme edhe në zonat më të thella të Bashkisë Berat.

Grupi i punës: Komenti është marrë në konsideratë dhe trajtimi integral i të gjithë territorit të bashkisë është pjesë e analizave dhe e vizionit të strategjisë. Po ashtu ky koment, është përfshirë në veçanti në material në kapitullin III, Objektivat Strategjikë dhe Programet, përmes objektivit që trajon intensifikimin e aktiviteteve urbanizuese brenda qendrave ekzistuese urbane të njësive administrative.

Z. Feim Ruka, banor i lagjes Uznove, trajtoi problemin e kufijve administrative, pikërisht çeshtja e Ujvarës së Sotirës. Kjo ujëvarë apo vendi ku ajo ndodhet është pjesë e fshatit Qafë Dardhë e njësisë administrative Roshnik dhe jo e Sotirës, zonës së Gramshit.

Grupi i punës: Përcaktimi i kufijve të njësive administrative, përfshirja e burimeve natyrore brenda kufijve të njësive nuk është në kompetencat e Planit të Përgjithshëm Vendor. Aktualisht qeveria po zbaton një program për institucionalizimin e kufijve administrative dhe ndoshta banorët dhe grupet e interesit mund të shprehen (drejtpërdrejt apo përmes bashkisë) për ujëvarën e Sotirës në këtë proces të kufijve.

Procesi i miratimit të planit do të përmbajë këto hapa:

- Kërkesën e autoritetit përgjegjës për shqyrtimin dhe miratimin e Strategjisë Territoriale Vendore të njësisë vendore nga Këshilli Bashkiak.
- Vendim-marrjen e Këshillit Bashkiak.
- Kërkesën e autoritetit përgjegjës për miratimin e Strategjisë territoriale në KKT.
- Vendim-marrjen e KKT-së.
- Kërkesën e autoritetit përgjegjës për shqyrtimin dhe miratimin e Planit të Zhvillimit të njësisë dhe Rregullores në zbatim të tij, në Keshill Bashkiak.
- Vendim-marrjen e Keshillit Bashkiak.
- Kerkesen e autoritetit per gjegjes per shqyrtim dhe miratim te Planit dhe Rregullores ne KKT
- Vendimarrjen e KKT-se Pasi bashkia te marre produktin perfundimtar te Strategjise se Zhvillimit te territorit do te kerkoj mbeshtetje dhe miratim ne KB per te vazhduar procedurat e metejshme deri ne miratimin e dokumentit te PPV.

Ne fund te takimit te gjithe pjesmarresit konfirmuan pjesmarjen dhe lane kontaktet e tyre per cdo takim tjeter.

Mbajtësi i protokollit
Ing. Valentina Zotkaj

BASHKIA BERAT

Proces-verbal

Në zbatim të VKM, Nr.671 date 29.07.2015 ``Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit'', neni 5 dhe pas marrjes se urdhrit për ngritjen e FBPV.

Ditën e prente, datë 11.02.2016 pranë Bashkisë Berat është mbajtur takimi i parë për Bashkinë Berat me përfaqësuese Znj. Adelina Greca, drejtuese e forumit dhe drejtore e AKPT. Z.Ardenis Hoxha, sekretar i forumit-drejtues i organit përgjegjës të planifikimit Bashkia Berat. Përfaqësues nga drejtoria rajonale e monumenteve te kulturës Z. Eugen Kallfani, përfaqësues nga PLGP /Co-PLAN, Z. Zenel Bajrami dhe përfaqësues nga bashkitë kufitarë .

Pas fjalës së Znj. Adelina Grecaj, e cila diskutoi për rëndësinë e forumit, detyrat dhe dobitë që vijnë nga ky forum. Risinë e miratimit të PPV nëpërmjet dy etapave, miratimi i strategjisë dhe miratimi i PPV. U vijua me prezantimin e strategjisë së zhvillimit të territorit të Bashkisë Berat.

Gjatë prezantimit të startegjisë u diskutuan avantazhet dhe disavantazhet e ndërtimit të *Bypass-it* në dy variantet e mundshme, rehabilitimi i Lumin Osum. I cili kalon në Bashkitë Çorovodë, Polican, Berat dhe Ura-Vajgurore. Derdhja e ujërave të ndotura në lumin Osum dhe nevoja për ndërtimin e impianteve të trajtimit të ujërave të ndotura.

Grupi i punës: Komenti është marrë në konsideratë dhe u përfshi në material në kapitullin III, Objektivat Strategjik dhe Programet. Objektivi trajton fuqizimin e aksesit brenda territorit të bashkisë dhe ndërlidhjes mes vendbanimeve e me kufitarët dhe rajonin dhe propozon ndërtimin e *Bypass-it* të qytetit. Diskutimi për *bypass-in* e qytetit do të vazhdojë në fazat e mëtejshme të hartimit të planit.

Grupi i punës: Komenti është marrë në konsideratë dhe u përfshi në material në kapitullin III, Objektivat Strategjik dhe Programet. Objektivi trajton mbrojtjen e sistemit urban nga përbrytjet e Lumin Osum përmes ndërhyrjeve të integruar në të gjithë korridorin lumen. Dhe dy projektet e propozuara janë: Rehabilitimi i shtratit të lumbit Osum dhe risistemimi i zonave ripariane dhe Menaxhimi i integruar i ujërave të Lumbit Osum në bashkëpunim me bashkitë fqinje.

Më pas u fol dhe për domosdoshmërinë e ndërtimit dhe menaxhimit të një impianti apo *landfilli* për trajtim të mbetjeve urbane, gjë kjo që do të zgjidhte përfundimisht ngercin e krijuar në rajon për sa i përket mbetjeve urbane.

Grupi i punës: Komenti është marrë në konsideratë dhe u përfshi në material në kapitullin V, Projektet Prioritare të Zhvillimit, ku një nga projektet e propozuara është: Menaxhimi i mbetjeve të ngurta, ndërtimi i një *Landfilli*.

Diskutim tjetër i rendësishem ishte dhe ai i rrjetit të ujësjellës-kanalizimeve në qytet, dhe mundësia e furnizimit me ujë të të gjithë njësive administrative.

Grupi i punës: Komenti është marrë në konsideratë dhe u përfshi në material në kapitullin V, Projektet Prioritare të Zhvillimit. Ku një nga projektet e propozuara është: Rikonstruksion dhe ndërtimi i sistemit të kanalizimeve dhe ujësjellësit në Bashkinë Berat.

Më pas diskutimi u ndal me gjatë rrith zhvillimit të qytetit nëpërmjet agroturizmit dhe turizmit arkeologjik, dy shtylla këto shumë të rëndësishme për sa i përket strategjisë së zhvillimit .

Grupi i punës: Komenti është marrë në konsideratë dhe u përfshi në material në kapitullin III, Objektivat Strategjik dhe Programet. Objktivi trajton zhvillimin e turizmit shumëdimensional historiko-kulturor dhe [eko/agro]turizmit, në një mjedis të shëndetshëm, të qëndrueshëm e me vlera natyrore, si sektori bazë për zhvillimin ekonomik lokal dhe rritjen e mirëqenies sociale të komunitetit. Turizmi në tërsi, është elementi kryesor i profitit të ardhshëm të zhvillimit të Beratit.

Gjatë diskutimit dhe ndërrhyrjeve nga ana e bashkive ndërkufitare u fol për lëvizshmërinë dhe mundësitet e hapjeve apo mirëmbajtjeve të rrugëve dhe arterieve të rrugëve që bëjnë të mundur lëvizshmërinë ndërmjet bashkive ndërkufitare. Pasi në zonat ekstreme të kufijve administrativ, mirëmbajtja e rrjetit rrugor do të ndihmonte në menyrë të drejtpërdrejt në zhvillimin ekonomik të familjeve në këto zona.

Grupi i punës: Komenti është marrë në konsideratë dhe u përfshi në material në kapitullin III, Objektivat Strategjik dhe Programet. Objktivi trajton fuqizimin e aksesit brenda territorit të bashkisë dhe ndërlidhjes mes vendbanimeve e me kufitarët dhe rajonin.

Si strategji zhvillimi për njësitë administrative për Bashkinë Berat u fol dhe ndërtimi apo rivitalizimit i qëndrave sportive gjë kjo që do sjell një tjetër vizion per sa i përket zhvillimit social, ekonomik dhe urbanistik.

Grupi i punës: Komenti është marrë në konsideratë dhe u përfshi në material në kapitullin III, Objektivat Strategjik dhe Programet. Objktivi trajton rigjenerimin dhe zhvillimin e hapësirave publike në qytetin e Beratit dhe qendrat urbane të njësive administrative, përmes instrumenteve financiare, dizajnit urban dhe PPP-ve.

**Drejtor i DPIKT Berat
Ardenis Hoxha**

¹ Sipërfaqe e matur nga GIS, Co-Plan, PLGP 2015

² <http://www.reformaterritoriale.al/udherrefyes/dokumente>, aksesuar dhjetor 2015

³ Sipas studimit të INSTAT për Tipologjinë e Komunave dhe të Bashkive (2014), mbi bazën e të dhënavë të Census 2011.

⁴ Për të realizuar llogaritjet, është përdorur popullsia sipas INSTAT (Censusi 2011), pasi vetëm në këtë mënyrë mund të përfshihen në formulë disa tregues dhe të bëhen krahasimet mbi hartën e ZFU-ve dhe të aglomerateve urbane.

⁵ Bashkimi Evropian

⁶ European Spatial Development Perspective – Perspektiva Evropiane për Zhvillimin Hapësinor

⁸ Work catchment area (Basen ujore)

⁹ Gjatë vitit 2015 Co-PLAN ndërmori një analizë të zhvillimit policentrik në nivel Shqipërie, duke ndjekur me përpikmëri metodologjinë e ESPON 1.1.1 (Projekt i European Spatial Planning Observatory Network). Kjo analizë trajton 7 tregues të policentrizmit morfologjik (fizik) të cilët të kombinuar formojnë tre indekse (madhësia, pozicionimi dhe lidhshmëria) dhe në përfundim një indeks të policentrizmit për Shqipërinë, të krahasueshëm me ato të vendeve evropiane që kanë qenë subjekt i ESPON 1.1.1. Po ashtu, kjo analizë kryhet edhe për 7 tregues të policentrizmit funksional. Për shkak të mungesës së të dhënavë, policentrizmi funksional është përshtuar, por nuk është analizuar i plotë (jo të gjithë treguesit mund të maten).

¹⁰ Prodhimi i brendshëm bruto

¹¹ Shërbimi Gjeologjik Shqiptar 2014, *Gjeoresurset dhe Gjeorreziqet në qarqet e Shqipërisë*, Qarku Berat, Ministria e Energjisë dhe Industrisë

¹² Shërbimi Gjeologjik Shqiptar 2014, *Gjeoresurset dhe Gjeorreziqet në qarqet e Shqipërisë*, Qarku Berat, Ministria e Energjisë dhe Industrisë

¹³ Bashkia Berat 2012, Vlerësimi Strategjik Mjedisor për Planin e Përgjithshëm të Planifikimit të Territorit, Bashkia Berat

¹⁴ Bashkia Berat 2012, Vlerësimi Strategjik Mjedisor për Planin e Përgjithshëm të Planifikimit të Territorit, Bashkia Berat

¹⁵ **Shënim:** përzgjedhja e kësaj zone si rajon është bërë vetë për arsyet studimi. Në këtë territor kalojnë/gjenden burime të shumta ujore, janë përqendruar një pjesë e madhe e HEC-eve dhe terreni është i larmishëm, duke përfshirë zona fushore e bregdetare deri tek ajo malore. Pra nga ana e analizës së metabolizmit përmban të gjithë elementët e nevojshëm për analizim.

¹⁶ Burimi i info Harta e rrezatimit mesatar vjetor, AKBN, përpunuar tek harta e energjisë në rajon (Co-Plan)

¹⁷ Burimi i info për hartën e fluksit të energjisë janë marr nga SHGJSH (biomasa), AKBN dhe TAP (hidrokarburet, energjia e erës, energjia e diellit dhe energjia gjeotermale), www.riverwatch.eu (HEC-et), Atlasi Gjeotremal (burimet gjeotermale) dhe Co-PLAN (sipërfaqet ujore)

¹⁸ Burimi i info për hartën e fluksit të ujit janë marr nga SHGJSH (akuifere, burimet dhe shpimet), www.riverwatch.eu (HEC-et) dhe www.bestcountryreports.com (precipitimet) dhe Co-PLAN (sipërfaqet ujore)

¹⁹ Sipërfaqe e matur nga harta GIS (61 bashki)

²⁰ Analiza Demografike

²¹ AKBN, (në përgjigje të shkresës zyrtare Nr. 1777 Prot. datë 16.10.2015)

²² Energji të rinovueshme, energjia diellore

²³ Strategjia Kombëtare e Energjisë 2013

²⁴ Burimi i info për hartën e fluksit të energjisë në Bashkinë Berat janë marr nga Ministria e Mjedisit (zonat e mbrojtura), www.riverwatch.eu (HEC-et) dhe Co-PLAN (zonat industriale dhe sipërfaqet ujore nga analiza e përdorimit të tokës

²⁵ Njësi Ekonomike Familjare

²⁶ INSTAT, Censusi (2011)

²⁷ Burimi i info për hartën e fluksit të ujit në Bashkinë Berat janë marr Bashkia Berat dhe Valu ADD (sistemi i ujësjellësit dhe zona e mbulimit me shërbim), www.riverwatch.eu (HEC-et) dhe Co-PLAN (sipërfaqet ujore)

²⁸ Burimi i info për hartën e fluksit të ushqimit janë marr nga Corine (llojet e tokave), Ministria e Bujqësisë, Zhvillimit Urban dhe Administrimit të ujërave (pikat e grumbillimit dhe magazinimit) dhe Co-PLAN (sipërfaqet ujore)

²⁹ Co-PLAN 2015, Përdorimi i Tokës Berat (të matura nga hartat e GIS)

³⁰ Burimi i info për hartën e fluksit të mbetjeve në Bashkinë Berat janë marr nga Ministria e Zhvillimit Urban (vendepozitim), Ministria e Mjedisit (kompanitë ricikluëse), dhe Co-PLAN (zonat industriale dhe sipërfaqet ujore nga analiza e përdorimit të tokës)

³¹ Ky monitorim i cilësisë së ujërave sipërfaqësore u krye për lumenjtë: Osum, Devoll, Seman, Shkumbin, Gjanicë dhe Vjosë. Monitorimi u krye në periudhën Qershori-Korrik, nga Co-PLAN, në kuadër të zbatimit të projektit të USAID për Planifikimin dhe Qeverisjen Vendore. Në pellgun e Lumit Seman, marra e mostrave të ujit për analizë u bë në 11 pikat, 6 nga të cilat në Osum. Në të gjitha pikat u analizuan në laborator 13 parametra fiziko dhe bio-kimikë (pH, Light Transparency, Electric Conductivity, Total Suspended Solids (TSS), Total Dissolved Solids (TDS), Dissolved Oxygen (DO), Temperature, Biochemical Oxygen Demand (BOD), N-NH₄, N-NO₃, N-NO₂, sulfidet dhe Total Coliform). Ndërkohë në 7 nga mostrat e mbledhura, disa prej tyre u analizuan edhe për praninë e metaleve të rënda (Pb, Cd, Mn, Ni, Zn, Cu, Co, Cr, Hg, As, Ba, Br)

³² Parametrat e përbashkët të monitoruar nga Co-PLAN/PLGP dhe AKM janë pH, Oksigjeni i tretur, BOD₅, N-NH₄, N-NO₂ dhe N-NH₄.

³³ Pikat e monitorimit për lumenjtë kryesorë të Basenit të Semanit (Gjanicë, Seman, Osum dhe Devoll) janë të njëjta me përjashtim të pikës së Mujallisë në Seman e cila është monitoruar vetëm nga AKM. Pikat e monitorimit të AKM-së në Osum janë Uznovë dhe Urë Vajgurore. Monitorimi Co-PLAN/PLGP në Seman është kryer në 12 pika kundrejt 6 pikave të monitoruara nga AKM, ndërsa në Osum në 6 pika kundrejt 2 pikave të monitoruara nga AKM.

³⁴ Kjo pikë është monitoruar vetëm nga AKM

³⁵ Agjencia Kombëtare e Mjedisit (AKM), *Raporti i Gjendjes në Mjedis*, 2014

³⁶ *Biological Oxygen Demand – Nevoja Biologjike për Oksigjen*

³⁷ Normat janë marrë nga Direktiva e Komisionit Evropian CEE/CEEA/CE 78/659 (Council Directive CEE/CEEA/CE 78/659) për cilësinë e ujërave të ëmbla për rritjen e peshqve

³⁸ Agjencia Kombëtare e Mjedisti (AKM), Raporti i Gjendjes në Mjedis, 2014

³⁹ *Total Suspended Solids*

⁴⁰ *Total Dissolved Solids*

⁴¹ Normat janë marrë nga *International Commission for the Protection of the Danube River*

⁴² AKM përdor normat 0.12 mg/l, ndërsa normat mjedisore të përdorura në analizën Co-PLAN/PLGP janë 0.03 mg/l sipas Direktiva e Komisionit Evropian CEE/CEEA/CE 78/659 (Council Directive CEE/CEEA/CE 78/659) për cilësinë e ujërave të ëmbla për rritjen e peshqve

⁴³ AKM Berat, 2014

⁴⁴ Shërbimi Gjeologjik Shqiptar, Gjeoresurset dhe Gjeorreziqet në Qarqet e Shqipërisë, Qarku i Elbasanit, Tiranë 2014

⁴⁵ Shërbimi Gjeologjik Shqiptar 2014, *Gjeoresurset dhe Gjeorreziqet në qarqet e Shqipërisë*, Qarku Berat, Ministria e Energjisë dhe Industrisë

⁴⁶ Mospërputhja e kufirit administrativ ndodh për arsyet e përdorimit të burimeve të ndryshme të informacionit, kufiri i Bashkisë Elbasan është kufirin i përditësuar deri më tanë (19 janar 2016)

⁴⁷ *Particular Matter – grimcat e respirueshme*

⁴⁸ Metan

⁴⁹ Agjencia Rajonale e Mjedisit (ARM) Berat, *Raporti Për Gjendjen e Mjedisit*, 2014

⁵⁰ *International Unit for Conservation of Nature* – Unioni ndërkombëtar për mbrojtjen e natyrës

⁵¹ Shërbimi Gjeologjik Shqiptar, *Gjeoresurset dhe Gjeorreziqet në Qarqet e Shqipërisë*, Qarku i Beratit, Tiranë 2014

⁵² UNEP 2000, *Post-Conflict Environmental Assessment Albania*, United Nations Environmental Programme

⁵³ Metan

⁵⁴ Shqipëri: Tipologjia e Komunave dhe Bashkive, Maj 2014

⁵⁵ Çdo njësi në këtë tabelë përfaqëson një bashki apo komunë përpërpara reformës territoriale-administrative: Këto të dhëna janë mbledhur e përpunuar gjatë 2011-2012, nga INSTAT mbi përmes e *Censusi-it*.

⁵⁶ United States Department of Agriculture, Natural Resources Conservation Services, *A Basic System of Soil Classification for Making and Interpreting Soil Surveys*, 1999, http://www.nrcs.usda.gov/Internet/FSE_DOCUMENTS/nrcs142p2_051232.pdf shikuar më 6 nëntor 2015

⁵⁷ Bashkia Berat, 16 Nentor, 2015, <http://bashkiaberat.gov.al/?p=301>

⁵⁸ Agjencia Rajonale e Mjedisit Berat, *Raporti mbi Gjendjen e Mjedisit*, 2014

⁵⁹ Agim Binaj, Pirro Veizi, Enkeleida Beqiraj, Fran Gjoka, Elian Kasa, *Economic Losses from Soil Degradation in Agricultural Areas in Albania*, Agric. Econ. – Czech, 60, 2014 (6): 287–293

⁶⁰ EU Commission, *Overview of CAP Reform 2014-2020, Agricultural Policy Perspectives Brief*, N°5* / December 2013

⁶¹ Vjetari statistikor rajonal 2014

⁶² Plani i përgjithshëm i Bashkisë Berat, 2013, faqe 17-18

⁶³ http://www.albaniandf.org/Resources/Lista_e_Rrugeve_te_finacuara_nga_FSHZH_2005-2013.pdf, page 3.

⁶⁴ UNESCO 2015, Historic Centres of Berat and Gjirokastra, <http://whc.unesco.org/en/list/569/documents/> aksesuar 22.11.2015

⁶⁵ Instituti i Monumenteve të Kulturës 2015, Lista e Monumenteve Qarku Berat, <http://www.imk.gov.al/wp-content/uploads/monumente/lista%20e%20monumenteve/BERAT.pdf> aksesuar 19.11.2015

⁶⁶ AKPT 2015, Harta: Zonat me rëndësi kombëtare, http://planifikimi.gov.al/sites/default/files/Bregdeti_0.pdf aksesuar 19.11.2015

⁶⁷ "Strategjia ndërsektoriale për decentralizimin dhe qeverisjen vendore 2015-2020" miratuar me Vendim i KM, Nr. 691, Dt. Aktit: 29.07.2015

⁶⁸ Co-PLAN 2015, Harta e Përdorimit të Tokës Berat – Draft

⁶⁹ TAP AG 2015, Udhëzues për Blerjen dhe Qiranë e Tokës në Shqipëri, http://www.tapag.al/assets/03.land_access/albanian/GLAC_FINAL_PRINT.pdf aksesuar 19.11.2015

⁷⁰ Të ardhurat nga transfertat ndërreveritare përfshijnë të ardhurat nga: taksat e ndara, transfertën e kushtëzuar dhe transfertën e pakushtëzuar.

⁷¹ Të ardhurat vendore përfshijnë të ardhura nga: taksa dhe tatime, tarifa, të ardhura nga asetet vendore, dividendë, fonde ose asete të KSHP-ve, donacione dhe hua.

⁷² Të dhënat për transfertën e kushtëzuar përfshijnë dhe të ardhurat nga Fondi i Zhvillimit të Rajoneve për grantet e dhëna në programet e arsimit, kulturës, sportit, shëndetësisë, ujësjellës kanalizime, strehimit.

⁷³ Shpenzimet e kryera nga njësitë e qeverisjes vendore klasifikohen sipas natyrës ekonomike dhe sipas qëllimit të përdorimit të tyre (funksionit apo programe) në përputhje me standartet ndërkombëtare të zhvilluara nga Organizata për Bashkëpunimin Ekonomik dhe Zhvillimin (OECD), të publikuara nga Organizata e Kombeve të Bashkuara.

⁷⁴ Strategjia Ndërsektoriale për Decentralizim dhe Qeverisje Vendore, 2015, faqe 12.

⁷⁵ Projekt-ligji për ligjin e ri Organik për Organizimin dhe Funksionimin e Qeverisë Vendore, aprovuar nga Këshilli i Ministrave, aktualisht në pritje për të kaluar përvotim në kuvend.

⁷⁶ Në përputhje me Ligjin nr. 115/2014 , datë 31.07.2014 “Mbi Ndarjen territoriale administrative të Njësive të Qeverisjes Vendore në Republikën e Shqipërisë”

⁷⁷ Njësi të qeverisjes vendore (bashkitë dhe qarqet sipas legjislativit në fuqi për ndarjen territoriale dhe administrative)

⁷⁸ Organizata të Shoqërisë Civile

⁷⁹ Sipas ndarjes së territorit në rajone zhvillimi me propozim të Këshillit të Ministrave.

⁸⁰ Sipas leximit të Cabanes, P. et al, (2008), *Harta Arkeologjike e Shqipërisë*, Botimet Pegi.

⁸¹ Sipas Albanian Academy of Science, *History of Albanian People*, ISBN 99927-1-623-1

⁸² Viezzoli, S.J., L. (1923), Shqypnija, Njoftime gjeografike shtetistike-administrore, ribotim 2014, Botimet Fishta, Tiranë.

⁸³ Sipas Agjencisë Kombëtare të Zonave të Mbrojtura

http://akzm.gov.al/index.php?option=com_k2&view=itemlist&layout=category&task=category&id=4&Itemid=370&lang=en, aksesuar në nëntor 2015.

⁸⁴ Sipas Agjencisë Kombëtare të Zonave të Mbrojtura

http://akzm.gov.al/index.php?option=com_k2&view=itemlist&layout=category&task=category&id=7&Itemid=372&lang=en, aksesuar në nëntor 2015.

⁸⁵ Sipas Agjencisë Kombëtare të Zonave të Mbrojtura

http://akzm.gov.al/index.php?option=com_k2&view=itemlist&layout=category&task=category&id=8&Itemid=373&lang=en, aksesuar në nëntor 2015.

⁸⁶ Sipas Agjencisë Kombëtare të Zonave të Mbrojtura

http://akzm.gov.al/index.php?option=com_k2&view=itemlist&layout=category&task=category&id=9&Itemid=374&lang=en, aksesuar në nëntor 2015.

⁸⁷ Të ardhurat nga transfertat ndërqeveritare përfshijnë të ardhurat nga: taksat e ndara, transfertën e kushtëzuar dhe transfertën e pakushtëzuar.

⁸⁸ Të ardhurat vendore përfshijnë të ardhura nga: taksa dhe tatime, tarifa, të ardhura nga asetet vendore, dividendë, fonde ose asete të KSHP-ve, donacione dhe hua.

⁸⁹ Në këtë kontekst termi të ardhura të veta i referohet të ardhurave që njësia administrative gjeneron nga taksat dhe tatimet, tarifat, të ardhura nga asetet vendore, dividendë, fonde ose mjete të KSHP-ve, donacione dhe hua. Të dhënët i referohen periudhës 2010-2014 dhe kanë si burim Sistemin e Menaxhimit të Informacionit Financiar të Qeverisë (Sistemi i Thesarit) pranë Ministrisë së Financave.

